

MARCZIUS TIZENÖTÖDIKE.

Csütörtök

204. szám.

Pest, november 9. 1848.

Nem kell táblabíró politika.

A Marczius Tizenötödike poli-
tikai hirlap october—decemberi
évnegyedre előfizetheti helyben
egyedül a Kiadónál, 2 ft. 30 kr.
postán mindennap borítékba küld-
ve 3 ft. 90 kr.

Egy hónapos előfizetést csak
helyben egyedül a Kiadónál s a
hónap első napjától számítva 1 fo-
rintjával fogadjuk el.

Hirdetések egy háromszor ha-
sábozott sorért, vagy ennek he-
lyeért 2 kr. pp. fizetettek.

Pest, november 9.

A napokban szoltunk arról, hogy az ország
nyugati, s mind azon széleiről, honnan az ellen-
ség betörhet, az élelemszerek elszállíttassanak.
Örömmel értesíthetjük az olvasót, hogy ez iránt a
rendelkezések már meg vannak téve. A kormány-
elnök Kiss Miklós, nemzetőrségi őrnagyot e vé-
gett biztosul nevezte ki, azon utasítással, hogy
minden összehalmozott élelemszereket, a gabonát,
s vágómarhát egy meghatározott áron összevásá-
rolván, az azt ország beljébe szállítsa.

Tegnap reggel óta az idő tartós eszéssel
biztat, mi jelenleg nekünk felér egy kis hadse-
reggel.

Görgei a főparancsnokságot átvevén, hadse-
regünkre nézve többé semmi kívánni valónk ninc-
sen.

Pozsony dicsőségesen meg van erősítve. Sep-
ron körül állnak a sáncokat, csak a pesti erősít-
vényekről nem tudunk jó híreket hallani.

Az ellenség még folyvást Bécs romjai közt
dözsöl és kegyetlenkedik, s mind éperzig még nem
tört olyan mozdulatokat, melyből ki lehetne ven-
ni, merre akarva betörni, hol akarva megkezdeni
Magyarország elfoglalása tervét, mert a nemzet
önérzetének felbuzdulása után mi csak akkor
veszthetünk, ha az ellenség az egész országot
katonailag elfoglalja, erre pedig hatannyi erő kell,
mint a mennyivel a Habsburgok bírnak.

Pozsony, hogy e mellett reménytelenül is vi-
gyázkodni kell, mert ellenünk minden eszközt, le-

gyen az becsületes, vagy nem, fel fognak hasz-
nálni.

Sokan azt hiszik, hogy az ellenség egy seg-
nyes, miatta három helyen akarva betörni,
Simónics Morva szélén, egy más generál Sopron
környékén fogna manővertörni, mi arra meg-
osztjuk erőnkkel, az ellenség pedig az éjszaki és
déli vasúton hirtelen összpontosítván seregét Pab-
rondorfnál megnyerhette az első csatát. Csak hogy
akkor két sereget hagy háta megett.

Fegyvergyárunkkal egy idő óta nem vagyunk
megelégedve, Szeretnők, ha megvizsgáltatnánk
azon okok, melyek a gyár teljes elkészültét aka-
dályozzák, úgy hiszük, hogy azon akadályok nem
elháríthatlanok, ha erőnkkel, mint szükséges meg-
fessük. A Közlönyből tudjuk azonban, hogy a
pesti gyárban kívül még két más gyár is képmál-
ban van az országban.

Pest nov. 9.

A catholicus püspökök egy memorandum
formát bocsátottak közre, mely Ferdinandhoz
van intézve.

Ez ellen semmi szóink, sőt némileg méltány-
landó lépés is.

Azonban halljuk, hogy ezen a dresset —
vagy minek is nevezzük — a püspökök in cor-
pore akarják, Hám János primás vezérlete alatt
Ferdinandnak kézbesíteni, s hogy e végre már
el is indultak, vagy legközelebről elindulni
akarnak.

És az ellen igen is van szóink, szava a leg-
távolabbi roszallásnak.

Szeretnők tudni mi azója e püspöki bu-
csujára nekünk? s kinek engedelméből, vagy ki-
nek megbízásából történik az?

Ha az motu proprio vette eredetét, vagy
a rosszáls csak az utasítást illeti, de ha az né-
mi megbízás következtése, egy több szóink lesz
hozzá.

Mi nem akarjuk a catholicus clerust sérteni,
de őszintén megvalljuk, hogy hazánk ügyét, nem-
zetiségünk és függetlenségünk érdekét a katho-
likus főpapságra egy pillanatig, de a leg-
kisebb részben sem bíznók; és ezt a főpapság-
nak — csak a közelmúlt időkben — tapasztalt
ármánykodásai, reformellenes törekvései és nem-
zetellenes corteskedései is eléggé igazolják.

És e bucsujárás nekünk annál kevésbe tet-
szik, mert Horváth János és Jekelfalusi püspö-
k, — kikről tudva van, hogy a nemzet előtt

kedvetlenségben, de collegaik előtt rosz színben
állanak, a főtisztelendő urak társaságától vissza-
hagyattak; elment a többi és köztök Lonovics,
ki bizony magyaros érzelmeinek eddigelő nem
sok jelét adá.

S mit is akarnak ott Olmützben tulajdonkép-
pen?

Csak nem hiszik, hogy annak az esztelen
királynak jobb gondolatokat adnak üres
fejébe?

Csak nem hiszik, hogy ama szivtelen
Sofának szivét megindítaniok sikerülend?

Avagy csak nem élnek ama kéba reményben,
hogy a lelketlen camarillának lelkére
beszélnek.

Vagy gondolják talán, hogy néhánem kár-
körtelenség esetére egy excommunicatio, egy
kárhóztató ítélet függja azokat megtéríteni,
kik már régóta az ördögöl.

Hu abránd! haszontalan idővesztegetés!

Kiknek arcját a felgyújtott falvak lángja
meg nem piritja, kinek szive a koldusbotra jut-
tatott polgára jajveszékésen meg nem esik, a
ki hidegen tudja hallgatni a legyilkolt öregek,
gyermek és asszonyok halálhörgéseit, a kinek
fejét nem nyomja-le az özvegyek, árvák és ügye-
fogyottak által rá szort átkoknak súlya: — az
ilyet gondoljátok ti afelebaráti kötelesség, a ke-
resztény vallás szelid parancsainak emlegetése
által megindítani, vagy pedig a papi hatalomnak
erejét vesztett menyhővel meggyőződésre kény-
szeríteni!!!

Ha! ha!

Az ember csaknem szeretne nevetni, hogy ha
a tárgy oly vesztettül komoly nem volna.

Avagy tán lefedett fővel, meztelen lábakkal
mellétöket vetve és arczotokon egy 14 napi büj-
tölés soványságával akartok a hatalmas császár
apostoli lábál elféborolni, és a látványos kíméltök
legalázatosabb hangján felkiáltani, hogy: Pecca-
vimus domine! s kegyelmet és kíméletet kérsz
a szerencsétlen, de mindig hű Magyarország szá-
mára, és könnyű szemekkel eszedni, hogy ő ca-
kir. apostoli felsége atyai szívének kifogyhatatlan
kegyelméből méltóztatnék elfordítani fontos
haragjának méltó szíját....

Ha! Istenünkre! még gondolattal sem bírjuk
tovább e gyalázatos lehetőséget! még csak a rá
eszmélés is méreggel tölti el a férfiak becsü-
letes koblát.

Pokol és kárhozat, még az eszméje is!

Kérni, koldulni egy szabad és független nem-
zet nevében és számára! s ki előtt? ki előtt? egy
gyalázatos udvari camarilla, egy hűszegő dynas-
tia s király előtt, ki legjobb esetben gyáva és

féleszű s könnyezetének becsstelen eszköze, ha csak nem egy szivtelen zsarnok, ki gonoszságaita bárgyúság álarcza alatt hiszi biztosabban kivendőknek.

Kérni és koldolni most, midőn azon ponton állunk, midőn valahára megszabadulhatunk azon gyalázatos suprematiától, mely 300 év óta mint lidércz nehezkedett e mesterségesen elaltatott nemzetnek kabolására.

Soha, de soha és az isten verje meg mind azokat, kik még most is a térden csuszás és koldulás nyomorult menedékére gondolnak.

Ezt kívántuk elmondani a püspökök bucsujárása, mint motu proprio keletkezett válatkozásra.

De a dolognak egy más oldala is van.

Itt és amott, suttogva és hangosabban előadva, hitelt érdemlő és csacsogo emberektől hallottuk és halljuk, hogy ez a bucsu a bizottmány megegyezéséből sőt parancsából történt.

Mi e hírek általában nem hiszünk, mert — hát, mert nem hihetjük.

Mi nyíltan kimondjuk, hogy minden deputatot, minden adresse, minden kérelmezést, szóval minden részünkről egyezkedési kezdeményezést, a nemzet becsülete ellen elkövetett morányletnek, a haza közjára, függetlenség és szabadság ellen intézett árulásnak tartunk, melyért az illetőkre a felelősségnek soha el nem hárítható ólomterhe súlyosodnék.

Mi a bizottmányt illető gyanúsításokat azért telyesen visszautasítjuk, de alkalmat veszünk magunknak némellyeket elmondani.

Többzör és több oldalon tapasztaltuk, hogy gazul megtámadott hazánk és nemzetünk ügyének kezeli, a képviselőház és honvédelmi bizottmány tagjai közt egy párt van, melyet még most a hűk pártjának akarunk nevezni.

Vannak sok jó hazafiak ugyanis, kik — bármely paradoxonnak tessék is állításunk — inkább szeretnék, hogy ne mentessék meg a haza, mintsem a megmentés érdemes, más és nem saját fejükre rakná a jutalom babérait, és inkább szeretnék Windischgraetz győzelmét, mintsem hogy bukás a ne az ő k terve szerint történjék.

Ezen jó polgárok, természetesen aztán csupa hűségéből és dicsőségi féltékenységből egymásnak népszerűségét nem a legjobb szemekkel mézik, s mint alkalmunk volt saját főleinkkel is meggyőződni, míg a schwechati visszavonulásból is tudtak maguknak egy kis kárörömöt destillálni, persze csupa tiszta hazaszeretettel készült retortakon.

Természetes, hogy a káröröm mosolya, az irigyelt népszerű embernek megérkezése, a legfraindichabb gratuláló mosolyává vált, s a népszerűtlonitési munkálatok megszűntek, mint az éjfélkori rosz szellemek tánca, ha a kísértetek órája elmúlt.

Ezen jó urak — politicaik folytán a békülésre is hajlandók s bizonyos garantiák mellett ő felségének há alatt valói maradnak; azért a hűk pártját tessék az egyezkedés emberei.

Mi — most — tovább menni e megpendített s már rég lelkünket nyomó-tárgy analizálásában nem kívánunk.

Hanem felhívunk minden hazafi kebelt, mely hona javát igazán akarja, minden polgárt, ki csak nemzetünk szabadságával és függetlenségével kíván élni, tegyen félre minden szükkeblőséget, kicsinyszerűséget, félelmet, nevetséges aggodalmat és főként minden hűségot, dicsőségi féltékenységet és azt, a mit az angol harassing tracasseries-nek neveznek és ne zsiibbaszsa meg a hon javára intézett munkálódásokat hűségának tömjénező akadálytetelekkel, ne vessen kérelhető gátakat — csupa féltékenységből — más terveink, hanem válltelve, egyesült erővel, minden magány érdeket félre téve, haladjon elő bátran, kitartólag és rendületlenül, e haza és nemzet függetlenségének és szabadságának kivívására, és megszilárdítására intézett és intézendő rendelkezésekben.

Igy — de csak így — menthetjük meg e hazát!

Csernátoni.

Pest nov. 8.

Midőn 1789-ben aug. 4-kén Párisnak szabadság után sovárgó népet a zsarnokság bűneinek egyik titkokát a Bastillet Delaury marquis várparancsnok holttestén keresztül erővel elfoglalta, s ez a királynak jelentetett volna, így kiálta fel XVI-ik Lajos „Mais c'est un revolte!

„Non, sir — felele rá Liancourt herczeg — c'est une revolution!”

A szavakban a legmélyebb igazság, e külvöböztesben egy szabadságharcznak, egy küzdelemnek az emberi jogokért — legjobb magyarázata fekszik.

A mi harcunk, a mi küzdelmünk, hasonlag nem revolte, hanem revolution.

És csak, hogy annyi aristocrataink közül, kik az udvari lég büszhödt körében tölték életök nagyobb részét, kiknek legfőbb boldogságuk volt, ha egy grand leveé-nél egy kis fejedelmi mosolyt nyerhettek reggelitül, — nem találkoztak egyetlen, kinek elég Liancourt-i lelke lett volna, megmondani és megmagyarázni V-ik Ferdinánd királynak, hogy „Magyarország nem zendülésben, hanem forradalomban van.

Vagy mit is beszélünk, hiszen inkább halálal tartozunk istenünknek, hogy királyunk egy éssz nélküli embert, oligarchaikkban pedig sybaritákat de nem Liancourtokat adott, mert különben megtörténhete, hogy e szegény magyar nép továbbra is befonatott volna, a monarchiának aristocraticus béllésű hállójába; mert különben még megtörténhete, hogy ez áldott magyarhaza tovább is áruló magyaroktól környezett hitszegők királyok alatt nyögött volna.

Mint szerette volna a gazság elhítenni Európával, sőt e honnak indolansabb bár jó akaratú némelly fiaival is, hogy a magyar mozgalom csak egy revolte, mely csak egy töredék pártnak, néhány embernek nagyravágási céljait segíti elő.

Mint szerette volna a reactio meggyökereztetni azon véleményyt, hogy e mozgalom csak ke-

veseké, hogy ez nem egy egész nemzet forradalma.

És midőn látta, hogy a gazsága által ezer felől megtámadt nép ezerfelől védi magát óriás erővel, midőn észrevette, hogy Europa előtt, — mely egy egész nemzet felkelését és oroszány viaskodását látja — revolte zendülés és lázadás megfőkezéséről többé nem hazudozhat, leveti az álarcot és fellép igazi alakjában, fellép mint az absolutismus, és börtölt csordálnak rák oroszússával fenyeget.

Istnünkre a fenyegetéssel s ennek telyesítésével sem rémit el egyikünket sem.

E nemzet nem azért magyar, hogy gyáva lehessen.

E nemzet ereiben nem azért foly Árpádnak vére, hogy őselink sirhantjai felett a zsarnokság fojtó samumja dühöngjön, mely előtt az utasnak arczra kell borulni, ha halálát előidézni nem akarja.

És miután a zsarnokság eldobá álarczát, miután céljából titkot többé nem csinál, hanem bevallja, hogy vesztűnkre, elnyomásunkra dolgozik: mit késik még tovább is e nép, mit késnek e népnek törvényes képviselői tenni azt, mivel egy szabaddá lett nemzet, önmagának tartozik?

Mit késik a nemzeti gyűlés, a függetlenség kimondásával?

Mignet francia történetire azt mondja, hogy?

Egy aszolgaságból kiemelkedett nép, első szükségének érzi, jogait nyilvánosan kijelenteni, még mielőtt kormányt alkotna is!

Igen! hisz ez az emberi természetből foly, avagy a rab, ha börtönéből szabadul, nem kiáltja e el magát, hogy, ime ismét szabad, szabad vagyok! avagy nem örvendezve hangoztatja e a hályogtól megszadadult, vakságának éjjeléből kigyógyított, hogy látok, látok! hála néked istenem, hogy látok!

És nem szabadult e ki e nemzet a leggyalázatosabb börtön penészes odulból?

Avagy nem tört e kit e nép, a zsarnokság által körülötte és felibe vont olvasztó hőségű önkamarából?

Avagy nem esett-e le a hályog, mely szemét 300 évök óta a legfeketébb bűnnek sötét éjjelével fődé?

És nem nyílt e fel szemel előtt egy új világ gyönyöreivel, élvezivel és istenének minden áldásaival?

S ha igen, ugyan az egok szerelméért, minek, mi okból késedelmeskedtek?

Mit vártok? mitől tartatok?

Hát nem volna e magasabb, nem adna e az ügynek több erőt, nem csepogtatna-e e nép keblébe több önbecsérzetet, nem kellene e nagyobb, szilárdabb és tartósabb lelkesedést, ha így szólanátok Európához, így a világhoz!!

Europa népei!

A magyar nép, mely 300 éveket keresztül példátlan hűséggel ragaszkodott hűtelen királyaihoz, szabaddá lön, mint istenek első embere.

Pest nov. 6.

A Habsburgok hitszegése kimeríté e végtelen türelmű nemzet béketűrését is, és a szolgaságnak három százados járma széttörve lön.

E nemzet sokat túrt és szenvedett az átkos faj uralkodása alatt és panaszaival, fülötteknek még sem alkalmatlankodott soha; e nép sokat állott ki, mint a civilisatio és keresztyénség szélső védőbástyája, és szenvedéseinek meghallgatására, fáradozmainak, a közös szent ügy mellett vívott véres harcainak jutalmazására még sem hívott föl titeket soha.

E nép magában tárt, osztatlan fájdalommal és jutalmat nem várva.

De most, midőn a keserves napok honálya elszállott, midőn mindenféle megvirradott; most, midőn elszibbadt tagjait megrázva, a zsarnokság békóit szétpattantá, nem teheti, hogy hozzátok fordulva így ne szóljon: Barátim, véreim! én nem kívántam, hogy folytonos bánatomban osztozzatok, minden fájdalmat egyedül tűrtem, de az örömet nem akarom magamre élvezni, ezt megosztani óhajtom veletek, mint jó barátokhoz, mint özvés nélküli rokonhoz illik, ki magába zárja emesztő fájdalmait, s csak a gyönyör élveiben részelteti szívének kedvelteit.

Örvendjétek, azért, mert e nép szabad lön és nemes vérenek arany cseppjeivel visszaszerzett szabadságát kész megvédeni maga a pokol ellen!

Örvendjétek, mert e nemzet független lön és függetlensége mellett él vagy hal!

És e szabad és független nép Isten és világ előtt nyilvánítja, hogy a Habsburgi ház gyalázatos járma alatt lenni megszűnt, s boldogait jó belátása szerint saját tetszésére, fogja rendezni.

És kijelenti, hogy valaminth mindenkit ellenségének tekint, ki szabadsága és függetlensége ellen tör, úgy minden szabad vagy szabadságért küzdő népnek barátja és szövetségese, s ezt, mennyire saját bátorsága engedni fogja, nem csak szóval, hanem tettel is bebizonyítandja.

„Béke a nép között, és halál a zsarnokságnak!”

Illy értelemben szólva, kellene tudatni a világgal küzdeményeink eddigi eredményét, illy forma szavakkal kellene Európa népeit állásunkkal célunkkal megismertetni, hogy tudják, mit akarunk, meddig szándokszunk.

Miért nem követitek hát Amerika és Franciaország példáját, melly utolsó, még a királyság alatt volt, s még is az embernek jogairól egy declaration-t készített 1789-ben.

Csak ne legyetek töprenkedők és ne várjátok, hogy minden célszerű és hasznos lépésre a forradalomnak árja kényszerítsen, ne várjátok, hogy minden időszerű intézkedésre az események hatalma korbácsoljon.

Mert — istenünkre s tiszta lelkünk ösmere-tére mondjuk — a forradalomnak csak úgy fogtok irányt adhatni, ha annak természetéből folyó jogos követeléseit motu proprio teljesítitek; ha előbb tesztek, mint a követelés hangjai hozzátok érnének, ha előbb intézkedtek, mint a roham által kényszerítetétek!

Azért legyen bennetek erő és szilárd elhatározás!

A nép bizalmát még bírjátok és ez mindenható erejű, de egyszersmind olyan, mint a kriptából kihozott test, melly a legkisebb érintésre összeomlik.

Órizzétek meg e bizalmat a romboló érintéstől, és ne adjátok ingadozástok vagy tehetetlenségétek által okot arra, hogy az a gyanakodás bizalmatlan szele által elfuvasse.

Nemzetképviselői fordítsátok hasznokra ez lató szót!

Csernátoni.

A nyers tömeg szavazata által eldöntött ügy nagyon ritkán szokott üdvös eredményeket szülni. —

Példa erre a pesti, általában a külvárosi tulajdonos szavazatok által elválasztott képviselők testülete, mellyről egynéhány egyén kivételével, bátran elmondhatjuk „adál uram esőt, nincs benne köszönet.”

Hát ha még Sarkadi János polgártársunk is köztük volna!! Ah akkor.....

Előttünk van a Pest városi képviselők és tisztviselők legközelebbi két gyönyörű factuma, mellyekről vigasztalásul még azt se mondhatjuk, hogy nem csak törvényes, de idomos, annál inkább igazságos és célra vezetők lennének.

Felemeltetett a tisztviselők fizetése, s hogy ezen baklövés még nagyobb tetéztessék, hozódik egy enormis nagy díj jegyzék mindenféle eljárásokért, mellyből csak az hagyódott ki, hogy egy szippantat városi levegőnek mi az ára?

Ezen törvénytelen baklövés ismét azzal tetéztetik, hogy egy stempliző hivatal állítatik fel, melly ezen díjakat beszedje.

Uraim tisztviselők és képviselők!! Bécsben az absolutismus honában a stempli eltörléséért is ontatott vér, s önök még most akarnak stemplizni? —

Uram tisztviselők és képviselők! nem tudják önök mit tartalmaz a legújabb törvény?

Az 1848-ik törvény 23-ik cikkelye 1-ső §-a azt mondja:

„A város (szabad királyi) mint önálló köztörvényhatóság, közolgait törvényes felsőbb felügyelés alatt, minden más törvényhatóságtól függetlenül a köztörvény szerint igazgatja.”

E törvényben két fő fogalom van, egyik az hogy a város csupán felsőbb felügyelés alatt kormányozza magát, a másik pedig az, hogy köztörvény szerint.

Most kérdjük az illető felsőbb felügyelés helyben hagyta s megerősítette-e már a fizetés felemelését és a már gyakorlatba vett stemplit és enormis díj szedéseket?

Felelet: nem!!!

Kérdjük továbbá, köztörvény szerint megállhatnak-e ezen önkényes és zsarolási intézkedések?

Felelet: nem, mert úgy már rég be kell vala ezeket hozni, — másként ezekről se a törvényben, se sehol a gyakorlat szerint szó sincs.

Erre ugyan joggal az azt mondhatnák önök, hogy köztörvény, azaz a régi már nem létezik, — de akkor ugyan nem sokat mondtak önök, mert vagy van köztörvény, vagy nics; — az első esetben nazzal homlok egyenest tenni nem szabad, a második esetben pedig önök nem törvényhozó testület, és így új törvényeket se hozhatnak.

A tisztviselők fizetése felemelését ugyan Horváth Károly polgártársunk és tanácsfő jegyző nem tizen, hanem azon okkal védte, hogy eddigelé a nyomozó időjárás és körülmények miatt nem fogantatosíthatott a tisztviselők fizetése felemelése. —

Boldog isten! beh boldog és bő időket élünk! Hát van és volt-e szűkebb és nyomozatóbb idő és körülmény egy ember korba, mint most?

Most, midőn senkinek (kivéven a Pest városi tisztviselőket) jövedelme és kereset forrása nincs és nem is igen lehet.

Most... De minek a mindenki előtt tudva lévő okokat előhordani, elég az hozzá, hogy Horváth Károly polgártársunknak nagyon solid és szerény argumentumocskája volt, bizony okosabbat is tehetett volna, mint azon kopasz mentségek összeírását.

Azonban a magunk érdekeért harcolás kissé piritó és egy oldalú is.

A fizetések felemelése tehát törvénytelen és semmis, a kinek nem tetszik az előbbi méltányos s tisztességes fizetés mellett szolgálni, tessék leköszönni, mert hisz minden tisztviselő a régi fizetést előre tudta, s azt is tudta, hogy neki abból kell kiélni s akkor még is elvállalá a hivatalt s ekkép tartozik a szerént szolgálni.

Azt mondhatnák ugyan a tisztviselők, hogy nekik ez előtt eljárásukért mellék jövedelmeik voltak s ez most tőlök azért vétetett el főképp, mert néha ezekkel visszaélések követték el.

Ámde még akkor nem volt sajtó szabadság a visszaélések ellen és nem volt három évi választás, most pedig mind kettő meg lévén, e visszaélésektől nincs mit tartani.

E szerént ez az ok is megszűnván, inkább akarjuk mi ezután is a régi eljárásokért díjakat fizetni, mint a mostan megállapított tulfeszítet, s az igazság elnyomására célzó adóztatásokat.

Ezen új adóztatás neme, engedjenek meg önök, kiket illet, most ilyen időben felállítva olly formán szaglik, mint s közinségből nyerésskedés.

Ennyit a fizetések felemeléséről, mellyek megczafolására az illetőket felhívjuk.

Holnap bizonyosan a díj jegyzékről szólnunk.

Ugyvan.

Köztársasági levelek.

III.

Azt mondják a monarchisták: hogy ha hazánkban köztársaság lenne, a Habsburg ház muszka védelem alá adná magát.

Oh méltó bajtársa a nagy muszka csárnak! Továbbá: ránk törnének minden királyságok. — Kérdem kikkel? legfőlebb marczius előtti katonákkal; mert a szabadság szelleme minden miveltebb népek szíveit betölté varázs erejével.

A katonáknak is kezd fölnyilni szemé.

A reactionak számlálvák napjai.

A királyoknak nem jó mostanában hetvenkedni, mert ama jövendőlés, miszerint 1850n egy koronás fő sem lesz Európában, igen valószínűvé kezd lenni.

Ha a muszka csár embereit kimozdítja rideg hazájából: megásta császári trónjának sircödret!

Tudjátok-e, hogy a szabadság olyan, mint az Isten mennyköve, mely nem nyugszik, míg a világnak egy sarka van, melyet hatalmával meg nem érintett. Én egy elnyomott népek szívét, — mint a muszkáét — olyannak hiszem, mely a szabadságnak első szent igéitől elérzékenyül.

Vagy képes-e egy két zsarnok a világszabadsággal dacolni? —

Kzalótt ezernokok, a császárok, és királyok demoralizált zsoldosaik fegyvereire támaszkodva szövöttek, részint egy véletlenbe törhető vad ellenség, — részint a szabadság, s így saját népeik ellen, bünös trónusaik védelmére.

Ezt a népek gyávan türték, mert szellemeik elnyomatva voltak, de e szellem annál hevésében fog vinni, minél bosszúsabban emlékszik hűjdan elnyomatására.

És most fordítsuk meg a táblát.

Ti népek! kiknek lelkében a szabadságnak csak egy mákszemnyi szikrája is van elrejtve, egyesüljétek, szövöttek a szabadság gyilkosai ellen, kiknek föl, a ti kedves császáraitok, és királyaitok! küldjétek őket Sibiériába az ő szívök rokonához, az örökös jéghez, és fagyhoz.

Szövöttek népek egymással! ne legyen több monarchák szövetsége, hanem nemzetek, statusok szövetsége — a democratia nevében, mert békét, boldogságot csak így remélhettek.

A hol a democratiának elvei honosulni kezdenek, ott császárral királlyal nem boldogulhatni! Így vagyunk mi magyarok, így majd egész Europa! —

A mi minket illet, győzzön vagy veszítsen a Habsburg ház armánya, béke nem lesz, míg volt tartományai szövetséges köztársaságokká át nem alakulnak.

Ha ismét császárság lesz Austriában, királyság Magyarhónban, folytonos beháborúknak leszünk tanúi, és részesei.

A császár és király ismét sérthetetlen lesz, s mint ilyen, az igaz mondó democratiát üldözni fogja; ez meg sokkal szilárdabb, semhogy az üldöztetést ne viszonzozza.

Itt a harcok végtelen folyama.

Itt azon idő, melyben a népbarátok kuru-czolnak fognak declaráltatni, s bármí császári kegyességétől egyen verethetnek, mint az ebek.

Akarjátok-e e kort megérni magyarok? akarjátok-e még testvéri vért ontani? — Nem! ezt ti nem fogjátok akarni! Elégeljétek meg a sok ártatlan vért, melyet őseink egymásban kiontottak egy emberért, a királyért; vagy legfőlebb két k. hercegért, kik azon veszekedtek, melyik legyen jövendő hóhértok. Elégeljétek meg a sok ártatlan

vért, melyet a háládatlan habsburgház őseitekben kiontott, csak azért, mert természeti sajátjokért, szabadságukért szót emelni bátrak voltak.

Ne hallgassatok azokra, kik királyt emlegetnek, mert ők a haladásnak nem emberei, a forradalmak terhőkre vannak, pensióba valók; ne féljétek, ha fenyegetnek benneteket, ez a reactio tulajdona.

Jellasics még gyalázatos futásában is fényesgetődött.

Reactioval harczolni nem olly nehéz, mint egyelőre látszik. — A reactio csak ámitással szerezhet magának pártot; míg ezt győzi, áll, de midőn császfórrásai kiapadnak, az ámitók magok maradnak, s az ámitottak által fognak megbozultatni.

Vigyázzatok erre! Ez fogja érni a camarillát, ez fogja érni dynastiánkat! Vigyázzatok erre, és legyen elmétekben: hogy úgyünk igazságos; az igazságnak vesztene nem szabad; vesztene nem fog! mert maga az ur Isten is végzetlenül igazság, ki pedig győzhetetlen!

Tomor Ferencz.

H I R D E T É S E K.

Elemi

Hellen nyelvtan.

Gyakorlatilag előadva

Sz e p e s y I m r e,

kegyesrendi tag által; első rész, első füzet; nagy 8-ad rét, finom velinpspir. Ára: 30 p. kr. Kapható a piaristák épületében BudaPesten a görög nyelvtanárknál.

Figyelmeztetés

„A FORRADALOM“

czimű politikai és szépirodalmi hírlapra, mely a jövő 1849-dik év kezdetével jelenend meg. Az előfizetés e napokban fog megnyitattni.

Pesten, 1848. november 6.

Szerkesztő, Hatvani Imre.
Kiadó, Kóvér Ignác.

Felebaráti figyelmeztetés.

Mitán Vyrter Ferencz, zombori városi tanácsnok, beszúrul nem ok nélkül megügrött, Antal fiát, kötelessége szerint a közönségnek annak újján bemutatni elmulasztotta, és ez által sokakat

jégre vezetett, de a kiegyenlítésről tudni mitse akar, sőt engem, mint egyik szinte megcsabított, midőn a magamét megkivánni bátor valék, biztatás helyett, még actióval is fenyegetni nem pirult; a közönségnek jó szolgálatot tenni vélek, ha mind kettejét a közvélemény súlyja alá bocsájtván, mindenkinek, ki velük pénzügyi érintkezésbe jött, vagy jövend? ovatosságot ajánlok.

Kovácsy Gy.

(2—3)

Eggenberger, Emich és Härtlebennél kapható.

Gyarkorlati ó és új Görög nyelvtan

összehasonlítva mintegy 70 nyelvel. Tanodák használatul írta **Télfi János** egyetemi h. t. nár. Ára 30 kr.

(2—3)

Jelen vásár alatt új és díszes férfi öltönyök,

igen olcsó áron,

kaphatók a

„nemzeti zászlóhoz“

cizmelt kereskedésben, 3 korona utca, Blana házban 125. sz. alatt.

Magyar kö- népp. vasút.

Naponkinti indulások 1848-dik october 1-sőjétől fogva további rendelkezésig.

A t. cz. utazók kérésnek, sziveskedjének tegálább egy negyed órával az elindulás előtt a pályaudvarában megjelenni.

Pestről Szolnok felé személyvonat reggel 7 óra
személyvonat délut. 1 óra.

„ „ „ Személyvonat reggel 7 óra
15 perczkor.

„ „ „ Személyvonat délután 1 óra
15 perczkor.

Pestről Vác felé reggel 7 óra 30 percz.

„ „ „ délután 3 óra

Vácról Pest felé reggel 9 óra

„ „ „ délután 5 „

A magyar középponti vasút igazgatósága által.

Megjelenik e lap **MINDEN ESTE**. Előfizethetni e lapra Pesten a Lukács László nyomdájában (Országúton Kunewalder-házban). — A vidéken a postahivataloknál. **EGYES SZÁM** ára 3 kr. pp.

Felelős szerkesztő Pálfi Albert. — Nyomtatja és kiadja Lukács László. Országút, Kunewalder-ház.